

Hoe Hortus Alkmaar ruimte maakt voor een nieuwe generatie makers

Met het nieuwe evenement Midzomernacht op zaterdag 20 juni wil Hortus Alkmaar niet alleen een jonger publiek naar de tuin trekken, maar ook bewust ruimte maken voor jonge kunstenaars en curatoren die aan het begin van hun carrière staan.

Met de 21-jarige Willemijn Garcia krijgt die ambitie meteen een gezicht. Als jonge curator van Midzomernacht brengt zij niet alleen haar eigen generatie naar de Hortus, maar geeft ze ook podium aan jonge makers die nog midden in de overgang zitten van kunstopleiding naar werkveld.

“Die stap is best spannend,” vertelt Willemijn. “Je hebt nog weinig netwerk, weinig ervaring en vaak nog geen cv waar opdrachtgevers op afkomen. Juist dan is het heel waardevol als een plek als de Hortus zegt: kom het maar doen, kom het maar uitproberen.”

Voor Hortus Alkmaar past dat naadloos binnen de ambitie om nieuwe doelgroepen aan te spreken en kunst en cultuur een steeds grotere rol te geven in de tuin. Of misschien beter gezegd: in wat op 20 juni voor één avond verandert in een levend buitenmuseum.

Verspreid door de tuin wacht bezoekers die avond een route vol verrassingen. Van livemuziek tussen de bomen en dans op onverwachte plekken tot interactieve kunst in het Ontdekbos, een poëzieworkshop, een duurzame tiplijn tussen de takken en zelfs een bijzondere SUP meditatie op het water. Midzomernacht is geen evenement met één podium of vaste route, maar een ontdekkingstocht door een verborgen tuin die langzaam van dag naar avond glijdt.

Van ruimtelijk ontwerp naar cureren

Willemijn Garcia volgt momenteel de studie Spatial Design aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en studeert deze zomer af. Spatial Design, of ruimtelijke vormgeving, draait om de relatie tussen mens en ruimte: van architectuur en interieur tot beleving, routing en ontmoeting.

Maar ergens onderweg verschoof haar eigen focus.

“Ik merkte dat ik niet per se zelf kunst wilde maken,” vertelt ze. “Ik vind het interessanter om ruimtes te creëren waarin mensen elkaar ontmoeten. Hoe zorg je dat je niet alleen kijkt, maar ook in gesprek raakt? Met de kunst, met de maker, maar ook met elkaar.”

Die nieuwsgierigheid bracht haar eerder al bij de Kunst10daagse in Bergen, waar ze een jongerenexpositie cureerde met zeven jonge kunstenaars. Via dat netwerk kwam ook Hortus Alkmaar bij haar terecht, met een duidelijke vraag: hoe maak je een evenement dat jongeren aanspreekt, zonder dat het geforceerd voelt?

Het antwoord begon bij de plek zelf.

Een verborgen tuin met een nieuwe energie

“Toen ik hier voor het eerst rondliep, zag ik meteen hoeveel er al is,” zegt Willemijn. “De planten, de beelden, de rust, de vrijwilligers, de verhalen. Dat hoef je niet opnieuw uit te vinden. Je moet daar iets aan toevoegen.”

En dus werd Midzomernacht geen traditionele expositie, maar een avond waarin kunst, muziek, natuur en ontmoeting in elkaar overlopen. Geen witte muren, geen vaste looproute, geen bordjes die vertellen waar je moet beginnen.

“In veel musea ligt alles al vast. Hier wilden we dat juist loslaten. Mensen mogen ontdekken, rondlopen, blijven hangen, iets tegenkomen.”

Of, zoals Willemijn het zelf noemt: een kleine inbraak op het bestaande.

“De Hortus heeft al stevige wortels. Juist daarom is het mooi om daar als jonge generatie even nieuwe energie aan toe te voegen.”

Kunst in het Ontdekbos

Een belangrijk deel van het kunstprogramma speelt zich af in het Ontdekbos, een minder bekend stukje Hortus dat tijdens Midzomernacht letterlijk en figuurlijk wordt uitgelicht.

Hier toont kunstenaar Anne Roos van Veen een installatie rond een boom (Tsuba NL). Met een subtiele cirkel in de ruimte creëert ze afstand én aandacht. Bezoekers worden uitgenodigd om de natuur bewust te observeren: te kijken, te luisteren en even niets aan te raken. In het werk verschijnt het woord *landschapsadem*, een verwijzing naar alles wat leeft, beweegt en groeit, ook als we dat niet altijd direct zien.

Ook het interactieve werk Taalknoop van Noa Schout en Terra Drok krijgt hier een plek. Rond een centrale boom groeit gedurende de avond een gezamenlijk kunstwerk. Bezoekers schrijven een wens voor de natuur en knopen die vast in een groeiend netwerk van touwen.

“Dat vind ik misschien wel het mooiste,” zegt Willemijn. “Dat kunst niet iets is waar je alleen naar kijkt, maar waar je zelf onderdeel van wordt.”

Kunst dichterbij jongeren brengen

Voor Willemijn draait Midzomernacht uiteindelijk om meer dan één avond. “Het is niet vanzelfsprekend dat jongeren naar een museum of beeldentuin gaan. Dus hoe mooi is het als je kunst kunt brengen naar een plek waar ze wél willen zijn? Buiten, in het groen, met muziek, vrienden en een drankje in het gras.”

Juist die combinatie van kunst, livemuziek, suppen, poëzie en ontmoeting maakt Midzomernacht volgens haar laagdrempelig.

“Je hoeft hier niets van kunst te weten. Je hoeft niets te begrijpen. Je mag gewoon komen, rondlopen en kijken wat er gebeurt. Maar als je wilt, kun je ook meedoen, iets achterlaten of in gesprek raken.”

Een eerste stap

Voor Willemijn zelf is Midzomernacht ook een belangrijk moment. In juni studeert ze af, waarna ze verder wil als curator en projectvormgever in de kunstwereld.

“Of dat straks in Nederland is of ergens anders in de wereld, dat weet ik nog niet,” lacht ze. “Maar ik weet wel dat ik wil blijven bouwen aan plekken waar jonge makers zichtbaar worden en waar mensen elkaar echt kunnen ontmoeten.”

Voor Willemijn is Midzomernacht daarmee meer dan een eenmalig project. Het is een kans om te laten zien dat kunst niet altijd achter museumdeuren hoeft te verdwijnen. Soms ontstaat de mooiste ontmoeting gewoon buiten, tussen de bomen, op een zomeravond in juni.